

Toona (Česnekovník)

čeleď: Meliaceae

Roste v jihovýchodní Asii v podobě opadavého nebo až stálezeleného jednodomého stromu. Dorůstá výšky do 50m. Borka je rýhovaná, šedohnědá a někdy se asymetricky odlupuje. Listy vyrůstají ve spirále, jsou sudozpeřené, občas lichozpeřené, vlastní lístky jsou celokrajné, pilovité až zubaté a mohou být ochlupené. Květenstvím je bohatá převislá kytice, obvykle delší i než 1m, vlastní květy jsou 5tičetné, jednopohlavné (i oboupohlavné), drobné, kalich zpravidla 5tilaločný nebo s 5ti kališními lístky, korunních lístků bývá 5 - 6ks v barvě bílé, béžové nebo růžové. Plody jsou dřevnaté, 5tichlopňové, eliptické až obvejčité tobolky a obsahují jednostranně nebo oboustranně okřídlená semena. U nás může být vysazen *T. sinensis*.

Vyhovuje mu půda bohatá na živiny a teplo.

Množí se semeny nebo kořenovými řízkami.

Toona australis

Toona calantas

synonyma: *Cedrela calantas*, *Cedrela inodora*, *Surenus inodora*, *T. inodora*, *T. paucijuga*

Toona ciliata

synonyma: *Cedrela toona* var. *cuspidata*, *Cedrela toona* var. *deccana*, *Cedrela toona* var. *gamblei*, *Cedrela toona* var. *multijuga*, *Cedrela toona* var. *pilipetala*, *Cedrela toona* var. *pilistaminea*, *Cedrela toona* var. *puberula*, *Cedrela toona* var. *stracheyi*, *Cedrela toona* var. *talbotii*, *Cedrela toona* var. *warburgii*, *Swietenia toon*

oblasti: Austrálie, Bangladéš, Čína, Indie, Jáva, Myanmar (Barma), Pákistán, Thajsko

Roste od Pákistánu a Číny po Austrálii v podobě stromu s kulatou rozkladitou občas hustou korunou. Dorůstá výšky (18 -) 20 - 35m při průměru kmene do 1,5m. Borka je šedobílá až hnědá a zpravidla rýhovaná. Listy jsou zpeřené, dlouhé (15 -) 30 - 55 (i 70)cm, tvoří je (3 -) 5 - 15 párů lístků, vřeteno může být řídce ochlupené, řapíky jsou dlouhé 6 - 11cm, vlastní lístky jsou kopinaté až vejčitékopinaté, špičaté, celokrajné, dlouhé (2,5 -) 7 - 12,5 (i 16)cm, široké (1 -) 2,2 - 4 (i 6)cm, báze zpravidla asymetrická, žilnatinu tvoří 18 párů žilek a řapíčky jsou dlouhé 0,2 - 1,4cm. Květenství je převislé, dlouhé do 55cm, vlastní květy mají 0,5 - 1mm stopku, délku 3,5 - 6mm, kalich má délku 0,7 - 1,63mm, kališní lístky jsou lopatkovité nebo vejčité, dlouhé 0,5 - 1mm, široké 0,5 - 1,3mm, korunní lístky jsou bílé až světle béžové, na okraji dlouze ochlupené, dlouhé 3,5 - 5,8mm, široké 1,3 - 3,1mm. Plodem je tobolka délky 1,5 - 2,5cm a obsahuje oboustranně nestejně okřídlená semena délky 1,1 - 1,9cm, šířky 2,5 - 5,8mm, z čehož tělo má délku 5 - 7mm a šířku 1,2 - 3mm.

Toona fargesii

synonyma: *T. microcarpa* var. *sahnii*

Toona hexandra

synonyma: *Cedrela brevipetiolulata*, *Cedrela hainesii*, *Cedrela hexandra*, *Cedrela kingii*, *Cedrela*

mannii, Cedrela microcarpa, Cedrela mollis, Cedrela multijuga, Cedrela serrulata, Cedrela teysmannii, Cedrela toona

Toona sinensis (Česnekovník čínský)

synonyma: Ailanthus flavescens, Ailanthus mairei, Cedrela chinensis, Cedrela glabra, Cedrela longiflora var. kumaona, Cedrela longifolia, Cedrela longifolia var. kumaona, Cedrela serrata, Cedrela sinensis

oblasti: Čína, Indie, Malesie, Myanmar (Barma), Nepál, Thajsko

Roste v Indii, Nepálu, Číně, Myanmaru, Thajsku a Malesii v podobě stromu. Dorůstá výšky 12 - 40m, s kmenem výšky až 20m a obvodem do 1,5m. Větve jsou v mládí světle oranžové a ochlupené. Borka je šedá až tmavě hnědá, praskající a odlupující se. Listy jsou lichozpeřené i sudozpeřené, tvořené 10 - 41 lístky, dlouhé 0,25 - 1,2m, řapíky dlouhé 5 - 20cm, vlastní lístky jsou vstřícné, úzce kopinaté až vejčité, zašpičatělé, mohou být řídce zubaté, dlouhé 5 - 22cm, široké 2 - 6cm, báze je asymetrická, spodní strana na žilkách mírně ochlupená a řapíčky jsou dlouhé 3 - 9mm. Květenstvím je převislá lata délky 0,3 - 1m, vlastní květy jsou bělavé až světle zelené, zvonkovité, aromatické, dlouhé 3,5 - 4,5mm, kalich je pohárkovitý, dlouhý 1 - 1,5mm, kališní lístky jsou dlouhé 0,5 - 1,1mm, široké 0,6 - 1,8mm, korunní lístky jsou dlouhé 2,8 - 4,2mm a široké 1,1 - 2,9mm. Plodem je dřevnatá tobolka délky 1,5 - 3cm a obsahuje z jedné strany okřídlená semena délky 0,8 - 1,6cm, šířky 3,5 - 6,2mm s tělem délky 0,8 - 1cm a šířky 1,7 - 4mm. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Flamingo' - listy zprvu růžové, později béžově žluté a zelené

Toona sureni (Česnekovník Sureňův)

synonyma: Cedrela celebica, Cedrela febrifuga, Cedrela febrifuga var. assamensis, Cedrela febrifuga var. glabrior, Cedrela febrifuga var. pealii, Cedrela febrifuga var. verrucosa, Cedrela sureni, Cedrela toona var. henryi, Surenus febrifuga, Swietenia sureni, T. ciliata var. candollei

oblasti: Bhútán, Čína, Indie, Malesie, Myanmar (Barma), Nepál, Thajsko

Roste v Indii, Nepálu, Bhútánu, Myanmaru, Číně, Thajsku a po Malesii v podobě stromu se širokou rozkladitou občas hustou korunou. Dorůstá výšky do 40m při obvodu kmene do 3m s výškou do 25m. Borka je bělavá, šedohnědá, šedá nebo bleděhnědá, zpravidla svisle rýhovaná a odlupující se. Větve mají nápadné lenticely. Listy jsou zpeřené, dlouhé 29 - 84cm, tvořené zpravidla 6 - 12ti páry lístků, řapíky jsou dlouhé 7 - 20cm, vlastní lístky jsou kopinaté až vejčitékopinaté, celokrajné, zašpičatělé, dlouhé 7 - 20cm, široké 3 - 8cm, mohou být ochlupené, báze může být asymetrická a řapíky jsou dlouhé 0,2 - 1,2cm. Květenství je převislé, dlouhé do 40cm, vlastní květy mají 0,3 - 1,3mm stopku, délku 4 - 5mm, kalich má velikost 1 - 1,5mm, vně může být ochlupený, kališní lístky bývají 3úhlé, špičaté, na okraji ochlupené, dlouhé 0,6 - 1mm, korunní lístky jsou bílé, světle béžové neb narůžovělé, dlouhé 3,5 - 5mm a široké 1,6 - 3,2mm. Plodem je tobolka délky 1,4 - 2,4cm obsahující oboustranně okřídlená semena délky 1,1 - 2,2cm, šířky 3 - 5mm, kde tělo má délku 5 - 8mm a šířku 1,5 - 2mm.

Další informace:

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=929>

<https://www.rostliny.net/>